

Tey kenna út í æsir, tá tey sitað við roðrið, at tey bestemma, at tey eru nakað osfr. Aftanfyri roðrið hava tey ein identitet.

Men av tí at tey bert hava fáar ella ongar royndir í ferðsluni, so undirmeta tey vandarnar. Teimum dæmar at taka ein tjans, um tað nú man fara at ganga at koyra við so so nógvari ferð um eitt gotu-horn ol. Sum ungir og nýggir biltórarar hava tey ikki vant upp tey refleksini, sum skulu fyrbyggja eina vanlukku. Samanumtikið kann sigast um tey ungu, at tey eru ein vandi í sær sjálvum, tá tey koyra bil. Og hetta ger ferðsluna sera vandamikla.

Børnini og tey gomlu

Umframt at tað tí eru tey ungu, sum oftani eru offur fyr egnum gerðum, so visir tað seg, at tað oftani eru børn og eldri fólk, sum mverða meint rakt av ferðsluvanlukkum. Hetta serliga í bygðum oki, har býarplanleggjarar ikki hava tikið hæð fyr, at børnini og tey gomlu eru ein nátturligur partur av býarmyndini. Tá vegir og ferðslumhvørvi verða lagd til rættis, verða hesi oftast gjørd til tilkomin fólk, sum duga at bera seg at í ferðsluni og duga at laga seg til bráðligar broytingar í viðurskiptunum. Hetta kunnu oftani børnini og tey gomlu ikki og tí verða tað ofta just tey, sum koma illa fyr í ferðsluni — sum gongufólk.

1. hjálp!

Hvat kann so gerast fyr at minka um skaðarnar! Her varð vist á, at tað er betri at fyrbyggja enn lekja. Sjálvandi hevur tað ómetaliga stóran týdning, at fólk, sum eru komin til skaða, fáa tá neyðugu hjálpa. Ikki minst týðningarmikið er, at flestu av okkum duga 1. hjálp og vita, hvussu vit skulu handfara tann løstaða aftaná eina ferðsluvanlukku. Tíverri visir tað seg, at vit eru eidsar, tá talan er um at hjálpa hesum løstaðu. Oftani bera vit okkum so mikið skeivt at, tann løstaði fær álvarsligt mein aftaná, at skaðin er hendur. Hetta kunnu vit bert bota um við at geva fólk flest betri kunneleika í 1. hjálp.

Men hvat fyrbyggjing av skaðum viðvikur, so eru raðini nógvar.

Bilbeldið

Trygdarbeldið ella bilbeldið er tann ebsta tryggingin yvirhøvur. Hetta vóru allir fyrilestrarhaldarnir samdir um. Eingin ein-

Marius Thomassen frá Tryggingarsambandinum, Niels Juel Arge og Olivur Næss frá Raðnum fyr Ferðslutrygd, og Atli Jensen frá Bileftirlitinum á ferðsluráðstevnu í Luxemburg.

stakur lutur hevur bjargað so mongum mannalivum í ferðsluni og ferðað fyr ferðsluskaðum sum just bilbeldið.

Tað var to ikki hildið at vera nóg mikið at hava bilbeldi framman í bilinum. Tað eigur at vera aftan eisini. Og harafturat eiga sjálvt smabørn at sita í trygdarbelti. Afturar hesum finnst barnastólar, sum gera tað nóg tryggar hjá børnum í bili. Just hetta mettu fleiri vera av alstórum týðningi, tí vit hava ábyrgd mótevgis tí komandi ættarliðnum. Børn, sum sita leys í bili, koma næstan altíð sera álvarsliga til skaða, tá eitt ferðsluhapp hendir. Tey verða slongd fram í bilin og har læstað av rútinum ella øðrum.

Men bilbeldi og barnastólar eru bert ein partur av hesum stóra álvarsmaði, sum ferðsluskaðar eru.

Frálæra og upplýsing

Fyr í koma fleiri av hesum skaðum til livs, so er neyðugt at grava ein djúpari, t.v.s. at vit mugu gera meira við ferðslufrálæra og upplýsing til tess at broyta okkara ferðslumentan.

Men til tess krevst, at tað finst gott tilfar, og at frálæran verður so viðkomandi og eisini undirhaldandi sum gjørligt.

Vit eiga eisini at byrja við hesi frálæru longu frá fyrstu barnárum. Tað visir seg nevnliga í dag, at mong av teimum ungu, sum byrja at koyra bil ella

motorsúklu, hava litlan og ongan kunneleika um ferðsluspurningar. Serliga óheppið er tað, at mong av teimum ikki hava roynt at koyra, áðrenn vit av álvara fara út í ta nógvu ferðsluna. Her er tí neyðugt, at vit koma við nýhugsan, hvat viðvikur sjálvari koyriroyndini. Í dag inniheldur hon ov nógva teori og ov fáar praktiskar royndir. Hetta mettu nógvir fyrilestrarhaldarar verða av alstórum týðningi at fáa broytt.

Men tað nyttar so einki at hava peikifingurin á lofti, tá talan er um at geva børnum og ungum frálæru í hesum spurningum. Neyðugt er harafturimóti at leggja alla orku í at gera frálæruna so viðkomandi sum gjørligt.

Undirhald besta innlæringin

Tað var í hesum sambandi, at James Steward, sum triggar ferðir er vorðin heimsmeistari í Formel 1 koyring, helt fyrilestur á ráðstevnun.

Siðani hann gavst við at koyra, hevur hann starvast hjá fyrirkuni Goodyear og har serliga tikið sær av spurningum um ferðslutrygd.

Í tí sambandinum hevur hann verið við til at gera ein videofilm um ferðslutrygdarspurningin. Aftaná nógvar og drúgvir kanningar millum tey ungu í USA, har roynt varð at finna fram til, hvat slag av filmi hevur bestu positivu ávirkanina á tey ungu, varð funnið fram til, at tey ungu bert

vilja hava undirhald. Tí varð filmurin gjørdur sum undirhaldsfilmur, og var boðskapurin at minka um ferðsluskaðarnar.

Boðskapurin

— nú eri eg itróttarmaður sjálvur og havi vunnið fleiri heimsmeistararheiti. Við at brúka meg sjálván í einum filmi um ferðslutrygd, skilja tey ungu betur álvaran í hesum. — Eg haldi tí, at vit eiga at fokusera meira uppá kend itróttarfólk, nú ungdomurin gongur so nóg upp í slík, og brúka tey til at bera ferðslutrygdarboðskapin út.

Sjálvur heldur hann, at alt ov mikið verður gjørt fyr í fortelja børnunum um vandarnar í ferðsluni.

Skalt tú gerast ein góður tónleikari ella fyr í tað itróttarmaður, so vita vit, at tað er neyðugt at byrja frálæruna longu sum heilt ungu, helst frá fyrstu barnárum, segði hann og visti her til at eisini hvat viðvikur ferðsluspurningum, so eigur frálæran, fyr í at hava bestu ávirkanina, at byrja so tíðliga sum gjørligt.

Lýsingar ringa ávirkan

Nomið varð eisini við spurningin um lýsingar í samband við ferðslu. Nógvar verður nevnliga gjørt burtur úr at visa fólk, hvat ein bilur er ferur fyr. Hetta eiga vit at vera sera varin við, helt ein av fyrilestrarhaldarunum, sum visti á, at vit mugu fáa burtur í lýsing-

Alla staðni í heiminum verður roynt at koma ferðsluvanlukkunum til livs. Hetta er ein japonsk plakát.

Bilbeldið gevur

bestu trygdina

um tað negativa sum viðvikur bilinum.

Tað hevur stóran týðning, at vit ikki gera filmar, sum gera eitt nú vandamikla koyring attraktiva.

Fleiri pengar til gransking

Ein annar táttur, sum varð viðgjørdur á ráðstevnun, var gransking í samband við ferðsluvanlukkur.

Tað visir seg, at hóast ferðsluvanlukkur gera av við og læsta fleiri menniskju enn flest allar einstakar sjúkurlarar, so eru tær penigaupphæddirnar, sum verða brúktar til at granska ferðsluspurningar, evarska litlar í mun til tað, sum verður brúkt til kanning av eitt nú krabbameinssjúkum.

Hildið varð, at meira eigur at verða lagt í

gransking. Hetta eiga bilframleiðararnir at leggja sær í geyma, tí tað er í stóran mun teirra ábyrgd.

Meiri peningur eigur at verða nýttur til at gera tryggari bílar. Her varð so vist á, at svensku bilfyrirtøkurar Volvo og Saab eru góðar fyrmyndir.

Luftputan!

Annars varð eisini hildið, at tryggingarfeløgini eiga at lata meira pening til gransking.

Sum ítøkiligt úrslit av slíkari gransking, kunnu nevntast tær blokeringsfri bremsurnar, ABS, bilbeldið, barnastólar, betri innrættan av sjálvum bilinum, luftputan o.s.fr.

Um luftputuna er at siga, at hon skjótt verður kravd við lóg í USA. Putan er partur av roðrinum. Tá ein vanlukka hendir, so verður putan blást upp og

Bjartur Dalsgaard frá tryggingini og Jógvan Durhuus frá landsstýrinum fylgja við fyrilestrunum